

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelli Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus der Wollzeile 36.) Haasensteint & Volger (Valdiseh
gasse 10.) Rud. Mosse Publicitäts-Bureau Budapestben
Haasensteint & Volger hirdetés-közvetítői irodája. Goldberger
A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. ártandó.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesbb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Olvasóinkhoz!

Országoszerzte a magyar ipar támogatá-
sának szüksége hangzik s bár az eszközök
iránt még nincs tisztában a nemzet, az iránt
egyedül a közvélemény, hogy a magyar tár-
sadalom van hivatala felemelni magához a
nemzet ezen árváját.

Azonban őrös szóval nem mentjük
meg a hazát, a tett a nemzeti erő és aka-
rárt kifejezője. Nemzeti jövőnk nevében, mely-
hez mindnyájan oly erősen bizunk, a haza-
fűség nevében, melyet ajkunkon hordunk,
tettre szólítjuk fel tehát a magyar tár-
sadalom.

Szeged katasztrófája, tűz, jég és más
elemi csapások megközelítőleg sem pusztít-
nak el annyi nemzeti erőt, mint a hány
milliója évenként vész a nemzetnek, hogy
külföldről fedezze szükségleteit. A míg azon-
ban az előbbieket nem, ezt a nagy elemi csa-
pást a nemzetnek áll megakadályozni. Meg-
akadályozhatja pedig nem védegetekkel, ha-
nem ha megadja népének azon ismeret-
et és képességet, hogy a külföl-
dihez hasonló iparcikket tudjon
készíteni.

E nagy cél felé törekszik az „erdély-
részi iparfejlesztő egyesület” s hogy
ez férfiasan komoly szándéka, bizonyosága,
hogy rövid fennállása óta a társadalom és
állam által nyújtott szűk segélyvel egy egé-
zen új iparág meghonosítására, a b-hunyadi
gyermekjátéktanműhelyet és egy nagy külföldi kivittelt bíró iparágunk
fejlesztésére és terjesztésére a maros-lu-
dasi káka-fonó tanműhelyet állította
fel s rövid időn Kolozsvárt a hazai ipar
számára egy áru csarnoka nyílik meg.

Legközelebbi célja az egyesületnek a kül-
földről beözönló és boltjainkat elárasztó női
iparcikkek lehető kiszorítására Kolozsvárt a
város és az erdélyi részek női számára egy
női munka tanműhelyet állítani fel. Erre
azonban, annyi sok nagy cél mellett a ren-
delkezése alatt álló anyagi erő nem elég-
séges.

Kérve kérjük tehát a magyar társadal-
mat, tekintse az ipar ügyét, saját legszentebb
ügyének. Az erdélyrészi lelkesek, hivatalfö-
nökök, a megyék, városok, a melyek az er-
délyrészi iparfejlesztő egyesületnek a mult év-
ben országoszerzte szétküldött felhívásait, kéré-
seit, aláírás ikeit félredobták, válasz nélkül
hagyták — és az óriási többség így csele-
kedett — szálljanak szívokba s gondolják
meg, hogy nemcsak a hazától, hanem a ha-
záért is kell élni.

A „KELET” TÁRGZÁJA.

Arczképek

II.

BALZAC MONORE.

2.

Tudni való volt, hogy e napszám-munkát
ő, kinek az írás vallás vala, soká ki nem bírhat-
ja s aztán, már megkötölte volt a szabadságot,
a szegénység és a padlás-szobácska szabadságát,
de a mi mégis csak szabadság volt, a mit min-
den gondjával és szenvedéssel jobban szeretett,
mint a jó, értelmes, érzetű, de ingerlékeny s
nyughatatlan emberek közötti családi zsanatot.
Ismét Párisba tért hát és pedig még az 1500
franc nélkül is, melyet atyja most már nem adott
meg neki. De azért érezte, hogy a vagyoni füg-
getlenség az irónak ép oly nélkülözhetetlen, mint
a politikusnak s mint a legtöbb hivattot, kire a
szerencse bölcsességében nem mosolygott, elején azt
hívte, hogy ha élete egy részét a rabzolga mun-
kára áldozza, majdan független sorsot szeretett
magának, hogy a szabadság tiszta levegőjét ki-
viva, minden erejét a muzsa szent munkájának
ajánlhassa föl — s csak midőn meggyőződött, hogy
számításait bomokra építé, adta reá magát, hogy
az olárról éljen, mint a pap. „1500 franc biztos
évjáradékkal munkálhatnám dícsőségemet; de az
ilyen munka-időbe kerül — s mindennek előtt élni
kell az embernek! Csak is e közönséges esz-
köz áll tehát rendelkezésemre, hogy magamat

És a magyar társadalom többi tagjai!
— Oly csekély, — egy pár forint évenként
— mit az egyesület tagjaitól kér, de ha hely-
vel bírna, mely minden lélek szíve mélyéig
hat, a gondviselés által is iparra teremtet
e szép kis országban csodákat tehetne a
nemzet áldozatkészségével.

Nem magunknak, a hazának kérünk s
nincs jövője a nemzetnek, a mely önmaga
iránt áldozatra képtelen.

Az „erdélyrészi iparfejlesztő egyesület”
részére szerkesztőségünk elfogadja az aláír-
ásokat. Tagsági díj évi 2 frt. Alapítótagság
50 frt.

A kolozsvári szakiparoskola.

II.

A kolozsvári polgári iskolának a mi-
nisterium által javaslatba hozott átalakítá-
sa, illetőleg kiegészítése egy iparos rajzte-
remmel és műhelyekkel, nemcsak azon növe-
dékeknek adna szerencsés irányt és jó ke-
nyérkeresetet, a kik itt végeznek tanulmá-
nyaikat, hanem Kolozsvár egész iparára a
legújabb befolyást gyakorolná. Ténne pe-
dig ezt azon okból, mert az így át-
alakított iskola feladatainak csak egyik ága
volna önállólag iparost nevelni, a másik szin-
tén ily fontos teendője a tényleg iparral fog-
lalkozó segédeknek és tanoncoknak a mes-
terek műhelyeiben el nem sajátít-
ható magasabb elméleti és gyakor-
lati ismereteket megadni.

Tényleg épen a polgári iskola tevékeny
igazgatójának vezetése alatt Kolozsvárt már
is foly az iparostanoncok oktatása és állanak
főnyűveztet. iparos iskolák. Ezek azonban,
mint korábban is említettük, csak annyiban ér-
demlik meg e nevet, a mennyiben iparos ta-
noncokat oktatnak, de a mit ott tanulnak,
az korántsem az ipar. Ezen intézetek inkább
csak fiókneposkolák s csak pófolni hivatják
az elemi iskolákban megszerzett vagy egy-
általán meg sem szerzett ismereteket.

Hogy létezhetnek iparosok, a kik írni
és olvasni még nem tudnak, kétségkívül bot-
rány s ennek megszüntetésére üdvös dolog
volt az iparos tanulók iskoláztatását életbe-
léptetni. De, hogy a most már vándorlásra
sem kötelezett iparos, elszigetelve a világ-
tól, mestere által az iparnak csak egy szá-
zaddal ezelőtti divatos fogásait tanulja meg
s mint már mestere, ő maga még inkább
napról-napra elmarad a világtól, mignem a
szükséges magasabb ismeretek és a fejlettebb

függetlenségem. Hadd nyögjön tehát a saját mun-
kaid alatt, hitvány író! Soha e szó igazabb nem
vala. Irni és írni minden pap, a függetlenség ki-
vívására, melyet megtagadnak fölém; megkísér-
teni a magam fölzáradását regény-írás által!
S minő regények! Ah Laura, hova süllyedtem
dicsőség-terveimből! Ezt még sem birta elbor-
dozni s a kockázatot mindig szeretén, azt hit-
te, hogy a fölzáradásra szükséges összeget ro-
hamosan szeresheti meg valamely merész álla-
lat útján. Ez vala első álom-országai spekulációja
— mert senkinek képe alá sem illik jobban az
az igaz szó: Az ember sorsa természete, mint a
Balzacé alá.

Ez első vállalatja is pompásan volt kigon-
dolvá s kétségkívül el is sült volna, mint ez is,
a többi is, mások kezében csakugyan el is sült,
ha kezdetben rendelkezett volna a legnagyobb esze-
bel: a vala a betétellel, a melynek meg kell vala
kétszereződnie, háromszorozódnia. Ez által a fran-
cia classicusok népies kiadásáról volt szó, me-
lyek azóta annyira elterjedtek — de akkor s Bal-
zac kezében nem birtak zöld-ágra vergődni; alig
husz példány kelt el s hogy bár a raktári díja-
kat fizetni ne kelljen, az egész kiadást — Mo-
lière és Lafontaine munkái — maculaturként kel-
le eladni. A vevő könyvkereskedő aztán meggaz-
dagodott utána. Ismét adóssággal kelle tehát a
pályát kezdnie s hogy meneküljön, egy barátjá-
val szövetségbe, könyvnyomda alapított, a barát
valószínűleg azt remélvén, hogy visszaszeresheti
korábbi kölcsönét, mely a „kiadói vállalatba ve-
szett. Balzac atyját rávette a szükséges tőke elő-
legezésére. S e tőke elég nagy volt, mert a könyv-
nyomda szabadalma X. Károly alatt 15,000
franc volt.

A munka nagy remények közt indult meg,
csak hogy a társ, szakmájában kitűnő ugyan, de

igényekhez mért kézi ügyesség hiányában
iparával együtt maga is elpusztul — szin-
tén bizonyos. Valamint bizonyos az is, hogy
azon esetre, ha élni akarunk, e bajon az
iparos rajztermekkel és szakiparoskolával kell
segíteniünk.

El merjük mondani, hogy a mint sok
mindenben, úgy az iparos rajzoktatás tekin-
tetében is, Kolozsvárt ezelőtt virágzóbb ál-
lapotok léteztek.

Az ügyes iparos kiképzésének kétségen
kívül legelső feltétele a rajz. Ez által is-
mer meg új és helyes formákat, tanul iz-
lést, pontosságot a czikk előállításában. A
kolozsvári róm. kath. főgymnasiumnak a meg-
boldogult öreg Simó étetében meg volt azon
eléggé nem dicsérhető jó szokása, hogy kü-
lönös tevékenységet fejtett ki a rajz tani-
tása körül. S például nemcsak a rendes rajz-
órája volt meg az osztályoknak, hanem ezen-
kívül mindennap d. e. 10 órától 12-ig az
összes kolozsvári tanodák növendékei számá-
ra, ha jól emlékezünk, 50 kr félévi díjért
nyitva állott a rajzterem s rendelkezésükre a
a lelkiismeretes oktatás. Az ifju nemzedék,
— a melyről csak fásult szívek mondhat-
ják, hogy több hajlandósága van a rosra,
mint a jóra — az ének mellett talán leg-
több vonzalommal bír a rajzolásnak valóban
lélekfinomító és szívemesítő szép mestersé-
géhez s gyönyörűség volt nézni, miként telt
meg a terem mindennap 10 órakor a külön-
böző felekezetek iskoláiból az önkényes apró
művészekkel. A mi hétköznapi a tanulókkal
történt, ép az ment végbe vasárnapokonként
a mesteriskolával és mesterlegényekkel. A rajz-
terem el levén látva iparos rajzmintákkal,
az építészet boltozatokat, épületdíszítményeket,
az écs kisiny modellek után hidakat, fedél-
köteket, a lakatos vasdiszítéseket, zárszer-
kezeteket, az aranyművesegéd nemes, izlésű
antique ékszereket rajzolt s tanunk lehet rá
Veres Dániel, az erdélyi részek legkitűnőbb
lakatos, ki keze munkájával a Ferencz Jó-
zsef rendre érdemesítette magát, hogy ez
önkéntes vasárnapi tanulásnak áldásos gyű-
mölését szedte mindenki.

Simó elhunytá óta, nagy kárára a ta-
nuló ifjuságnak és a kolozsvári iparnak, e
derék intézményt a lyceum igazgatósága meg-
szüntette.

Most ébredne az ismét fel a polgári
iskola mellett a kor igényeinek megfelelőbb
modern alakban. A felállítandó rajziskolában
és később a tanműhelyekben az iparos ta-
nulóknak és esetleg a segédeknek is foglal-
koznok kell s az előbbieket tekintve, külö-
nös szerencse, hogy néhány évi munkálkodás

üzleti dolgokban ép oly járatlan volt, mint Bal-
zac s midőn zavaraiakon avar akartak segíteni,
hogy még betű-öntőt is szerették, evel csak még
jobban belebonyolódtak a szükségbe. Balzac szü-
lői ismételve segítették, de a végén is oly poton
áron kelle az egész üzletet eladni, hogy még a
betű-öntő hátrálós ára sem telt ki belőle s így
minden régiebb és újabb adósság egész teljében
megmaradt. Ekkor anyja áldozta oda minden
örökségét, mivel szemben Balzac évjáradékot biz-
tosított, számára, — s ebből az egész vállako-
zásból az az egyetlen nyereség maradt, hogy az
„Illusions perdues” mesterileg rajzolt nyomda-
jeleneit ép úgy ez időre viheto vissza, mint az „In-
terdiction” jegyzőkönyvében, „César Birotteau” pe-
dig nyolcz év múlva szükségképp bekövetkezett
csődjé idejére és tapasztalataira.

Huszonnyolcz éves, nyakig adósságban, csak
is tollára utalva, mint író észre nem vétevte,
vagy — mi még rosszabb — nem becsültette,
im ez a hozomány, melylyel, a restauratio végén,
tulajdonképp művészi tevékenységéhez fogt. Nagy
csődjá, melyet magának, e levelezés tanúsága sze-
rint, már elejétől fogva kitűzött, az vala, hogy a
„Comédie humaine” a 19. évszáz egész francia
életét fölöntesse, politikai és katonai, bürokrati-
ai és irodalmi, meg művészeti, ipari és kereske-
delmi, igazságszolgáltatási és egyházi, aristocra-
tiai és polgári, népi, vidéki és fővárosi, tár-
salmi és szenvedélyi s a kort mozgató titkos gon-
dolatok szempontjából. Akármint mondjon a ma-
gasra kitűzött célhoz az aestheticus, a bölcselő,
a történész, a társadalmi tudományok mívelője kény-
telen elismerni, hogy a Lajos Fillokorabeli fran-
cia életet hitebben, igazabban feltűntetve, amaz
idők szenvedélyeit és viszonyait jobban rajzolva
sehol föl nem lelhetni, mint Balzac műveiben.
E munkálkodás kezdő-idejében az író mel-

után a tanoncok iskolába járatása útát tört
magának s elég szép sikerrel diadalmasko-
dott a jobb belátás a mesterek azon meg-
rögzött hite felett, hogy inasai minden
ideje és munkája felett korlátlanul rendel-
kezhettek.

Feltalálván most már azonban a polgá-
ri iskola az öntudatos irányt, a kettős hi-
vatást: egyfelől az intelligens polgári osz-
tályból önállólag kitűnő iparosokat nevelni,
másfelől a iparos tanoncokat és segé-
dekét is a lehetőségig a magasabb ismer-
etekbe beavatni — önkényt következik,
hogy az eddig fennállott leczkerendnek is
összhangzásba kellend hozatnia az ipar fel-
adataival, hogy rajziskola, tanműhely
és elméleti oktatás egy jól átgondolt
cél felé egymással karöltve öntudatosan ha-
ladjon. E végre az előadott tárgyakban is
kikerülhetetlen módosításoknak kell hogy lé-
tesüljenek. Következő czikkeinkben tehát érin-
teni fogjuk azon tárgyakat, a melyek az ipar
mellett külföldi szakiskolákban előadotnak s
egy kis összehasonlítást teendünk ezek és a
polgári iskola tárgyai között.

J.

Szegedi karczolatok.

Szeged, jul. 17.

Megígértem szerkesztő úrnak, hogy al-
földi kóborlásaim zajos élményeiről becses
lapja hasábjain olykor-olykor megemlékezem. So-
haig hallgattam; tudja Isten volt-e okom rá, ré-
szemről azt hiszem — igen.

Lusta lettem, mert az ember a létért küz-
delem közepett is ellustulhat, a mennyiben el-
vesztí a fogékonyaságot minden olyanmi iránt, a
mi nem harapni való, denique hallgattam;
s ha ön ezért nehezelt: — mi rám nézve mellé-
kesen megjegyezve hízalgó volna — biztat a re-
mény, hogy nemcsak ki fogom önt engesztelni.
Most szives engedelméből jegyet váltok a Temes-
várról Szeged felé robogó vonatra, hogy az aláb-
biakat, mik sorban következni fognak, a pusztu-
lás színhelyén, mint szemtanu tehessem papíra-
ra.

Nagy-Kikindától Szegedig négy vasúti álló-
más mellett robog el az állam-vaspálya hosszú
kocsisora. Mokrin, Valkány, Oroszlámos, Szöreg.

Vérőfőnyes nyári délután, a vasút-töltések
mellett jobbról balról passzgoz mezei élet, a buza-
kereszték beláthatatlan tömege borítja a tarlót; itt
szekérre rakják, amott osztályozzák, számlálják
egyengetik, teszik-veszik, hogy az elhulló kalá-
szokból Ruth és Noemi szegény utódainak is jus-
son valami.

A jólét és bőtermés nyomában a kalász-

lett, muzsája, vigasztalójaként Mme, de Berny
állott, kit csak abból a hátsóból ismerünk, melyet
Balzacra gyakorolt, de ki biztos izlése, érzete-
sége, az irodalom iránti élnék érdeklődése s min-
denek fölött feláldozó barátsága által a költőre né-
ve egész egy világ vala. — Neki hódolt ez
teljes odaadással, valamint a nő is, egész kora
haláláig, neki Balzac életének e legnehezebb öt
éve folyamán. S Balzac hű is maradt emlékéhez
mindvégig, még akkor is, mikor e nő helyét szí-
vében egy hozzá méltóbb foglalt el, soha sem
feledve, mivel tartozott de Berny asszonynak leg-
több szeretettel kivitt művében, a „Lys de la
vallée”-ben, mint most már tudjuk, barátinője-
nek állította Mme de Mortsauf, a hősnő, képeben
a megható és szép emlékkövet.
(Polyt. köv.)

Miss Orkán.

Rajzok Olaszhonból.

Írta:

MONNIER MÁRKUS.

IV.

(Folytatás.)

Vasárnap lévén ingyen lehetett bejutni az
ódon városba. Pallone ezt előre látta, s azért jött
most, nem mintha főszerep lett volna, (minden
pénzt felrakta a sorsjátékra) de most becsületet
csinált belőle magának, hogy sohasé fizessen se-
miért. Midőn belépett a kapun, felkérte a vezető-
ket, hogy maradjanak távol tőle, azt állítván,
hogy többet tud mint ők, s ha kíváncsiak, lecskét
fogadni nekik e mesterfogást. Megjárva egyszer
e romokat miss Orkán s egy régiségbuvár társa-
ságában, ki rendezéssel volt ott megbízva, meg-
tartott eszében néhány nevet, és ama fontos szá-
vakat is alkalmazta, mely azt mondja: „a bölcs-
nek elég ennyi, mert az kevéssel beéri.” Igaz,
hogy követett el vétségeket: így a basilikát a
Venus templomának tartotta, s a Venus templom-
mát mutatta be a basilikának. Több idegen szót
összezavart, összetévesztve a meleg fürdőhe-
lyiségek közt járva a meleg-vezető csők neveit a
hidegével, a gőzvezetőt a földalatti kimenetekkel;
Holoenis duumvir lakását a költővel eszerelte
fel s Pansa építő mestert a Scricus-éba he-
lyezte el, azt, azt hiszem, s nélkül beszélt el
Pompei római történetét, hogy olvasó valna Be-
ulát, s egyszerűen ifjabb Plinius nyomán
mondott el mindent.

De mind ebben a szegény Pallone nem csa-
lódott sokkal inkább, mint a többiek és mint a
többi magyarizálóknak, neki is volt felelete min-
denre; pedig ez a fő dolog. Búszke és magasztos
volt, különösen, midőn felállott az aréna legfel-
ső lépcsőjére s edész magasztában kiegyenesed-
ve s kinyújtva egyik karját hosszu botjával együtt
dörgő hangon beszélt el a viadorkor bűstetteit és
saját küzdelmét pusztá kézzel, egy vaddisznóval.
A francziák egyike festő volt, ki hirtelen levá-
zolta utikönyvébe e jellemzetes agáló alakot;
Placidia asszony előtt ismeretes lévén a vaddisznó
története, nem figyelt oda, hanem salernói szek-
rényére gondolt s nem volt egészen bizonyos, ha
reá fordította-e kétszer a kulcsot. Reintette egyik
lépcsőre könyökölve, a Vesuvot szemlélte a egy-

vizbe. Zöld vízi moh, iszap zománcszal borít az ajtó mellett egy hordót, mellette egy bordázott szövetű támlányt elfakult kárja ágakodnak ki a vízből s valami kisenvedt szárnyas enyészetnek indult foszlányai ékelődtek az oda görbült ereszt csatorna kényszer hajlásai közé, melyet a tetőzet egyik alázuhanat szarufája ásugorított össze, — „Látja tejsuram, ez pedig kőház volt” — szóval mögöttem egy hang — ugye elég kesőrvés, hogy csak volt?

— De újra az lesz. — Mondám biztatva a barátságos arcú telkes gazdának, ki mögöttem állott, s megcsóválásával merengésemről elterelt.

— Lősz, mert megsegít a jó isten. Viszonozza a meggyőződés szilárd hangján.

Együtt ballagtunk a város felé. A keskeny palló mintegy 200 lépésnyi hosszú távolság után újra szilárd földet érintett, s fűz rőzsekkel megarkott, behomokolt út vezetett lombtalan kipusztult nyárfákkal szegélyezve a barátok temploma felé, melynek mélyebben fekvő kőfallal kerített telke azonban büzhödt mecsárral van borítva ma is. A templomot nem lehetvén kikerülni, visszatértem a főutra melynek négyeszközvezetén most folynak a javítási munkálatok.

Mátrai B. Béla.
(Folyt. köv.)

— Görög-török hadkészsételek. Még hozzá sem kezdtek Konstantinápolyban a határigazgatási kérdés újabb tárgyalásához, sőt a török részről biztosokul kinevezett miniszterek sietnek megköszönni visszatámasztási a megtiszteltetést, s máris úgy Török-, mint Görögország javában csörögnek a fegyvert. A török hadkészségekről többször volt alkalmunk híreket közölni: most Athénből jelentik, hogy ma terjesztik a kamra elé a hadi készségekre szükséges hitelről szóló javaslatot. — Valóban furcsa nyitány a békétárgyalásokhoz.

— A zulusokkal folytatott békealkudozásokról sürgönyzik a „Daily Tel”-nak, hogy Csetewayo engedett, de ez még egyáltalán nem jelenti az azonnali békét. Tizenkét eredménytelen kísérlet után Chelmsford lord elő követeket hozni, a zulu király végre elhatározta magát meghódolásának alávetés beállítására és Chelmsford lordnak személyesen elefántfogakat — az alattvalók hódolatjelét — és marhákat ajánlatot fel. Chelmsford ez utóbbit visszaküldte, de megtartotta a fogakat és megparancsolta Csetewayonak, hogy 24 óra múlva szolgáltatassa ki az izandula mellett szákmányul ejtett ágyukat.

Garnet Wolseley, ki a durbán-káfferek vezéreit egybehívta, jun. 30-án találkozott velük. Jóllehet csak 40 órai idő engedtetett nekik, mégis 70 érkezett meg közülük: nehányan re kérdezték magában, ha valyon Toniell elmegy-e a remetéhez.

A társaság hazamenve, pompásan ebédelte s a tömegdek sok lény nélkül, mely csak egy rajzolt a vendéglő előcsarnokában, ott maradtak volna szívesen egész estig, hogy lakomázzanak, mint husvét vagy karácsony napján szoktak. A szármájások is megérkeztek egy csapat ösvény és számmárral; Pallone felszókott a legnagyobbra közülük s büszkén nyitotta meg a menetet, hosszú lábait előre nyújtva, jobbkézében nagy botjait forgatva s bal kezével őrlött sebességgel vert az ütenyt, ösvényre ügetéséhez s vágatásához: Placidia asszony nagyokat sikoltott, s kétkézessel fogódzkodott ingó ülésébe, mely nyeregűl szolgált; Reinette bátrán megülte szamarát és egy-két perc múlva annyira jól találta magát rajta, hogy teljes odaadással élvezte e gyönyört s nem sokat törődött többé a franciákkal, kik pedig előbb kisse megijesztették volt, sem Palloneval, sem Toniellel, sem corall fűsűjével, mely lesett a földre, sem felbomlott hajával, mely nehézfónatokban csüngött alá vállain, sem rövid szoknyájával, melyet kedvére lobogtatott a szél. Hopp! hopp! vágatva! előre! Előre, a mindig meredekebbé váló hegyládon felfelé! Felmelt karjaival, folyton mozgó, légben hadonászó lábával repülő látszó, gyermekdeden nevetve s mint madár csicseregve.

(Folytatása köv.)

Egy hős asszony.*)

Románból fordította:

Móricz István.

1849. június 11-én Bucumba mentem, megvizsgálandó a zuzó-malmokat, hol malmunk felügyelőjének lánya elbeszélte, hogy egyszer bizonyos huszárok jöttek arra, kik a házakat felakarták gyújtani, de a férfiak otthon levén, körülkerítették őket, s mindeniket leölték. Jelenleg a férfiak nem voltak otthon, mind táborba szálltak a

csaknem 100 mérföldnyi utat kellett tennie. Midőn őket bevezették, kijelentették nekik, hogy a nagy vezér ájított a tengerre, hogy valék be-széljen és a nagy királyné szavait hozza át nekik. Erre Garnet Wolseley mondt nekik és megdicsérette lojalitásukat. Ezt mondta:

„A nagy királyné parancsolja nekem, hogy a háborút azonnal fejezzem be és én ezt megfogom tenni, ha emellett lojalis alattvalók támogatnak, a mint ezt óhajtom. A tábornokok jelentik nekem, hogy csapatokban nincs hiányuk, de marhájuk tönkre megy. Az angolok könnyen végezhetnek a zulusokkal és ama törzsekkel, kik azokkal tartanak. És ha a háború évekig is tartana, a nagy királyné mindig új hadseregeket küldene, mint ezt az angolok mindig tették, ha ily elhatározásukat nyilvánították. Én nem fogom Afrikát elhagyni, míg a háború nem lesz befejezve. Ez egy háború a király ellen, ki megsejti szavát és nem a nép ellen, melyből a királyné se marhája, se földjét, se birtokát nem akarja elvenni. A királyné óhajti, hogy a háború gyorsan fejeztessék be és én ezt 6—8 hét alatt véghez vihetem, ha a főnökök nekem teherhordókat állítanak ki.”

Bebeszéd után különböző főnökök előléptek és lojalitásukat erősítették.

— Jerome Napoleon herceg nyilatkozata. Néhány déli departement bonapartista egyletének küldöttsége f. hó 17-én tisztelt Jerome herceg avenue d'antini lakásán; a küldöttség vezetője, Dubois ville dieu mai re és megyei tanácsostag kérdezte tőle, remélhetik-e a bonapartista, hogy a herceg élükre álljon.

Jerome herceg — mint a Glóbeban olvasuk — következőleg felelt:

„Mint a család és a dynasztia feje, teljesíteni fogom kötelességeimet. De bízom rá, a hasznos fellépés napjának megválasztását. Most a köztársaság az ország törvényes kormányja. Mint kormányforma igényt tarthat, ha nem is rokonszen-vünkre, de legalább tiszteltünk. A császárság, akár autokrata, akár szabadelyű, de forradalom gyermeke, a nép óhajából keletkezett, és szentesítést csak a francia nép szabad akaratától nyerheti. Én a ki ezennel a Bonaparte család egyetlen feje vagyok, nem adom oda semmi armánynak, vagy compromissumnak, mely a Bonaparték ellenétbe juttatná forradalmi eredetükkel.”

BELFÖLD.

(Folyt. és vége.)

Az igazgatás közpéri voltára vonatkozólag nem mondhatunk egyebet, hogy mi a kiadott közoktatási törvények és miniszteri tantervekhez

magyarok ellen, Zaránd felé Bukurest községénél, a mint a golyvás leány mondá.

Haza felé tértem tehát, s dél felé levén az idő, alig tudtam a nap melege miatt az uton haladni, s éhes is levén, lovatam az erdőben egy ösvényre veztettem, mely ösvény párhuzamosan haladt az uttal.

Egy forrás mellett, melyet mint vadász jól ismertem, leszálltam lovamról, fegyveremet egy ágra akasztottam, s tarisznyámból kiszedve az élelmet, enni kezdtem.

Körülöttem mely csend uralkodott, imitt amott hallatszott a széklyakon legelésző tehének hangja, s a barmokat legeltető fiatalok sipolása.

Egy városi emberre nézve, egy ily kirándulás mindig kedves, annyival inkább az reám nézve, ki bálumom a természetet, s alig tudok megválni hasonló panorámáitól.

Még ittam egyet a forrás vizéből az útra, s megindultam gyalog, magam után vize a lovat kantárszáránál fogva.

Egyszerre egy asszony kiáltását hallom „Fussatok az Istenért, mert a magyarok a faluba jöttek, s mindnyájunkat loolnak.” Arra felé nézek s látom, hogy körülbelül három asszony a kertek hátuljából szalad a hegy felé. „Abban a perczben a szemembe ötlik két huszár is, kik egy házhoz közeledtek, s megakarták azt gyújtani. Az Istenért, mi ez? nem tudám magamnak hirtelen megmagyarázni, nem hittem saját szemeimnek.

Abrudbányán még híre sincsen a magyar katonának, hogyan és honnan termettek ide a huszárok? vagy többen is jönnék? . . . A helyzet nagyon veszélyesnek tűnt [fel, s lovatam azonnal egy bokorhoz kötöttem, mivel lóháton tovább nem mehettem; magam után vonni a lovat, nem volt se időm, se kedvem, s így mintegy száz lépésnyire előre egy útra tértem, honnan egy mélyedésben levén, nem láthattam mindent jól. Látottam azonban, hogy a zsendely nem gyúlt meg, miután a láng nem csapott fel, a huszárok elhagyták tehát e házat, s az uton felfelé előre haladtak, de csak lépésben. E közben egy fiatal, mintegy 24 éves, sugár, derék asszony ölén kis

alkalmazkodtunk, hogy huzerek után indulva is közpéri állásponton vagyunk, akkor Galy ur az ön számára van fenntartva ama világra szóló dícsőség, hogy a 19. század iskolai igazgatások ter-vét nagy Magyarországra nézve kidolgozza s annak az illető fórumok megerősítése által életet adjon és minket ezen sajnós közpéri rendszerből kiemeljen.

A mi képzettségünket is megtámadja Galy ur, pedig hogyan is beszélhet, mikor ön egyetem soh' sem látott s ha látott is, csak kívülről s így egyáltalán nem tudhatja, minő képzettségi fokia lehet szart tenni a kolozsvári tud. egyetemen, melynek három évig növendékei valának.

A mi azon nézetét vagyis inkább szemrehányását illeti, hogy mi a ditrói polg. iskolából gymnasiumot akarunk csinálni, arra nézve csak a polgári iskolák tantervére utalhatjuk Galy urat, mely tanterv nagyrésben megegyezik a gymnasiumokéval, a mint tudhatná is, hogy az egyikből a másik megfelelő osztályába átílephetni és így a gymnasiumoktól csak névleg különbözik, a miről önnök, egy vesesűk észre, fogalma sincs. E szerint a ditrói polg. iskola koránt sem az ön ötödik fákó kereké.

Elismerjük mi is, hogy minden kezdet nehéz s azt is tudjuk, hogy Galy ur sok minden-nel vesződött, míg a kérdéses cikkben kiűntetett szakértelemre tett szert, de megbocsát, ha ki mondjuk, hogy mi a „kezdél nehézségeivel” soha sem takaróztunk, erre szükségünk sem volt. Az iskolai évrünk csak hat hónapi tartamu volt s még is úgy a tanfelügyelősdé, mint az iskola-szék annyira meg volt elégedve a sikerrel, hogy ennek alapján a II. osztály megnyitását, életbe-léptetését — jogosan — kérte és meg is nyerte.

Ez idei vizgánk is sikerültnek, pedig pedig oly egyének vallomása szerint, kiknek érdekében állott szigorú igazságot mondani ki, pedig nem tettünk úgy, mint bizonyos tanár (!) ur, hogy a hallgatóság előtt „verelájbis”-t játszodjunk. Ez egy tekintetben elhisszük, hogy tapasztalatlanok vagyunk, míg a Galy urnak volt alkalma „testileg” és — hírlapok útján — „lelkileg” is tapasztalatokat szerezni.

A mit Galy ur fiatalágunk és szakavatatlanságunkról összebeszél, azt minden min-ket ismerő ember elítéli, de más is a ki tudja, hogy sok tanítésznek épen az van hátrányára, hogy tapasztalt régi egyének vezetik, ebből kifolyólag a fiatalág csak az ön sajátos felfogá-sa szerint káros. Néünk épen a fiatalág leg-hatalmasabb támaszunk pályánkon, az ad reményét és lelkesedést, hogy hivatásunknak megfeleles-sünk. Fialat egyén is lehet tapasztalt s nem szükséges Galy ur, hogy minden tanító, hogy igazgató lehessen, pályáját a harangozósdón kezdje.

Galy ur azon állítása, mely szerint a tan-

gyermekét, s kezében lándzsát tartva, a legna-gyobb mértékben magára vonta figyelmemet. Gyor-san szaladt ki egy házból, megcsókolta gyerme-két s a kert közelében levő bokrok közé helyez-te; megindult a huszárok felé . . . megállott egy helyben . . . újra visszatért a gyermekhez, megcsókolta többször s ismét a bokrok közé rej-tette el.

Ugy látszott, mintha valami nagy és sür-gős dologhoz akarna fogni. Nem tudta magát el-határozni. — Ki tudja mily éremények küsz-ködtek lelkében? Sápadt volt, mint a halál. Lett volna ideje, hogy gyermekével együtt elfusszon, s nem futott el.

A huszárok e közben azon házhoz közele-dtek, a honnan az asszony kijött. Az asszony ezt látva elkezdett ordítani, mint egy nőstény medve, melynek bocscsait a vadászok elragadták. — „Ne hagyj Uram, Istenem!” kiáltá s dühösen a hu-szárokra rontott, kik ezt észrevevén, kardot rán-tottak a megsarkantyúzták lovaikat, hogy az asz-szony előtt érjenek el azon hidhoz, melyen átmen-niök kellett.

Az asszony közel levén a hidhoz, előttök érkezett oda. Itt élet-halál harc kezdődött. Az asszony a házhoz lándzsát két kézzel úgy fogta, hogy hozzá nem közeledhettek. Majd a lovakat, majd a huszárokat ütötte. Egyszer az egyiket, ki a hidfőig hatolt előre, oly iszonyatosan vágta ar-cza; hogy társa támogatást kellett igénybe ven-nie, hogy a lórlól le ne essék. Ellepte egészen a vér, s minden szó nélkül, elgyengülve, az uton visszafelé fordult. E perczben a másik huszár az asszonyra rontott, dühvel, s pokoli szitkok közt, s daczára, hogy az asszony kétségbeesve védte ma-gát, sikerült mégis a huszárnak a lándzsát kezé-ből kitűnni.

Az asszony egy perczig se vesztette el lé-lekjelentését.

Az ut mellett levő bokrok felé, hová lóhá-ton nem követhették, futásnak indult. A huszár utánna.

Még egy lépés s mentve van!

De oh sors! a szegény asszony megbotlott; leesett, jaj neki . . . A huszár utólérté. Az asz-szony felemelkedett, de csak térdeire, háttal az erdőnek, s arccal azon hely felé, hol gyerme-ke vala elrejtve; szemével és kezeivel az égfelé.

Mintegy 80 lépésnyire valának tőlem e hely-zethen. A huszár, azt vélve, hogy a szegény asz-szony őt kiméltre kéri, az Isten szidta. Ily sze-gény nem kér pardont; hiába is lett volna; ug-y tetszett, hogy e perczben, Istennel béki ki.

szádek „dögorság, koraság” útján lettek betöltve, hitványra felfogás.

Ez kitűnik az 1878. év január 2-án tek. Éltés Elek megyei tanfelügyelő ur jelenlétében tartott választási gyűlési jegyzőkönyvének ide vo-natkozó részéből. E szerint a hírlapokban kihir-detett állomásokra pályázattal összesen haton n. m. egy gymnasiumi tanár, kinek folyamodványa mel-lől a szabályszerű okmányok hiányozván, tek. tan-felügyelő ur ajánlatára választás alá nem jöhe-tett; három néptanító kettő oklevéllel, egy a nélkül, ki szintén nem esett választás alá és vé-gül ön és Bajkó Mór, mint tud. egyetemet vég-zett tanárjelöltök.

A választás nyílt szavazattal történt s a két okleveles tanító mellett, kik alsónépiskolához voltak képesítve, elsőseget adtak a tud. egyete-m végzett és kellő okmányokkal bíró „fiatal”-és ön szerint — „tapasztalatlan” egyéneknek, kik e szerint megválasztattak, minek a tek. tanfel-ügyelő ur sem mondott ellent.

Ezekből beláthatja Galy ur is, mennyire fél-re vezetett az igazságtól rossz akaratú irig-y-sége által. Különböző eljárásán nem csodálkozunk, mert jól tudjuk, hogy: „L'interet met en oeuvre toutes sortes de vertus et de vices,” — s az ér-dek minden nyelven beszél, minden személyt ma-gára ölt még az önzetlenség is.

Most nincs más mondani valónk, mint hogy minden „Galy”-nak meg van a m a g a : b o g a (!) s kár oly nagy fába vágni a fejszét, melybe köny-nyen beletörhetik!

Ez végzavam t. Galy urhoz mindaddig, míg becsületet nevét nem tudom; különben az e hely-en vizont találkozás örömeire számíltva ma-radok

Gyergyó-Ditrő, 1879. július 19-dikén

Csibye Péter,
p. i. igazgató.

Tanügy.

Értesítés.

I. A székely-udvarhelyi állami főreáliskolá-ban a jövő tanév szeptemberhő első napján kez-dődik; a tanulók az intézetbe aug. hó 31-én vé-tetnek fel. Az igazgatóság indítatva érzi magát a t. szülőket és gyámokat kíválon kéri arra, hogy a beiratásra kitűzött napot megtartsák s gyermekeik beiratására a lehetőségig szíveskedjenek személyesen megjelenni.

A magán- és ismétlő-vizsgálatok a beiratás napján tartatnak. Egyébírát a felvétel a múlt évi isk. bizonyítványok alapján történik. Feljebb-viteli vizsgálatot kizárólag azok tehetnek, a kik-nek csak egy tárgyból van elégtelen osztály-szatuk. — Az előkészítő osztályba a tanulók

Ekkor a huszár tokjába dugta a kardot s szidva a románok istenét, elővette karabélyát, hogy megölje . . .

Oh! a románok istene igazságos és ha-talmas!

E perczben egy lövés dördült el az erdő-ből . . . A huszár halva rogyott le a lórlól.

A lö megrettenve visszafordult s eszeveszet-ten szaladt, maga után vonszolva s a sziklákhöz sújtva a huszárt, kinek lába a kengyelbe akadt.

Az asszony néhány másodperczig, mint kö-vé vált, még azon helyen maradt. Azután felkel; maga körül széttekintett; nem látott senkit.

Háromszor keresztet vetett magára, s gyor-san a bokorhoz sietett, gyermekéhez. Magához emelte s megcsókolta, vele eltávozott.

Mindex pár percz alatt történt, gyorsan mint a villám, úgy, hogy alig volt annyi időm, hogy magamat összeszedjem! minden csak képeletemek tűnt fel előttem, de veszteni való idő nem levén, lóra ültem s az útra kitérve nem Abrudbánya, hanem Isbita felé haladtam, fellármázva az út közelében levőket s figyelmesse téve őket a ve-szély közeledtére.

Itt megjegyzem, hogy ez időben a távirida még nem volt alkalmazásban, s a veszély köze-ledtét a havasiak jellel [adták egymásnak tudtá-ra; a hegyek tetején örök voltak, kik kürtöltek s tüzet gyújtottak; a szomszéd falu őre ugyan azt tette, s így pár óra alatt az egész havas, több ezer négyeszköz terjedelemlre fel volt lár-mázva.

Elérkezve a dominális erdőfelügyelőhez s el-beadvél az öreg felügyelőnek a hős asszonnyal történt eseményt, az öreg azon véleményének adott kifejezést, hogy ezen asszonynak, kinek férje tá-borban lehetett, öreg apja vagy anyja bizonyosan ágyban fekvő beteg volt; s hazulról nem távozhat-ván, a szegény fiatal asszonya helyett, hogy menekül-jön, inkább életét volt hajlandó feláldozni. Az ő lelke tudná csak megmondani, mily küszködéseket állott ki, nem azért, hogy saját életét megmentse, hanem azért, hogy határozzon a szülői tisztelet s a gyer-meki szeretet közt, s határozata a lett, hogy ma-gát feláldozza. Mily nemes lélek! Saját zsemeim-mel látva ezt, csak így tudtam magamnak vilá-gos képet szerezni a román nők hősiességéről, kik Vasvári ellen, férfiakkal szemben harcoltak, és arról, hogy Hatvani seregéből hogy voltak képesek ök anyai honvédek lenni.

A mellékútkon elérkeztem Topánfalvára, hol értesültem, hogy több ezer honvéd érkezett Abrud-bányára.

vizsgáló alapján vételnek föl az elemi és népis-kolákhoz.

Az előkészítő osztályba való felvételt, s ben-ne a tanítás teljeszen díjtalan. A reáliskolák osz-tályba lépő — egyszer mindenkörre 2 frt 10 kr beiratási díjattal — zetek; s ezen földi évenként 1 frtot a „tanuló” könyvtára” számára. A tandíj egész évre 12 frt, mely két részletben, féléven-ként előre fizetendő be. A szegénysorsu tanulók, ha kellő magaviseletet s a tanulásban jó igye-kezetet tanusítanak, kérelem folytán, a nm. kormány-tól tandíjmentességet; nyerne, melyre mindaddig számot tarthatnak, míg ugyanilyen tanulói mi-nőségökben megmaradnak. — A múlt iskola évben a tandíj minden illetékes kérelmezőnek elen-gedtetett.

A székely szülőik figyelmét felhívja az igaz-gatóság arra is, hogy a reáliskola nyolczadik osztá-lyát végző tanulók érettségvizsgálatot állván ki. felsőbb tanulmányokra (műgyetem, bányász-, erdősz- s gazdasági akademiába), a tudomány-egyetem némely tanfolyamaiba) lépésre képesít-tetnek.

A szülőik megkeresésére, kik gyermekei-keket az intézetbe szándékoznak adni, az igaz-gatóság szívesen ad körülményesebb értesíté-seket.

II. A nmélt. kir. vall. és közoktatási mi-nisteriumnak 1874. évi 14434. sz. intézvénnyel folytán a székely-udvarhelyi állami főreáliskolánál a Dávid Antal Mózes-féle alap kamataiból az 1879/80. isk. évben is 600 ftl fog, 50 —, 25 — és 12 frtos ösztöndíjakul kiosztatni, melyekre ezenel-pályázat hirdettetik.

Felhivatnak tehát azok, a kik ilyen ösztön-díjat elnyerni óhajtanak, hogy a) székely szármá-saikat, b) szegénységüket és c) a reáliskola osz-tályai akadémikáinak látogatásához megkívántató tanulmányaik igazoló okiratokkal felszerelt, s a nm. k. kir. vall. és közokt. miniszteriumhoz cím-zett folyamodványukat folyó év szeptemberhő 1-ig a székely-udvarhelyi állami főreáliskola igazgató-ságához nyújták be, az elkésve érkező folyamod-ványok csak különös figyelmet érdemlő okokból vétethetvén tekintetbe.

Sz.-Udvarhelyt, 1879. jun. havában.

Héja Endre, s. k.

a sz.-udvarhelyi kir. állami reálisk. igazgatója.

III. Udvarhelymegye, s beléje kebelezett Udvarhelyváros törvényhatósága a székely-udvar-helyi állami főreáliskolába járó 60 szegénysorsu tanuló számára az 1879/80. iskolai évre is in-gyen lakást ajánlanak föl, melyben a tanulók ágy-fával, asztallal, székekkel és fűtéssel ingyen látta-nak el; a világítás s egyéb apróbb közös szükség-gek költségeit a lakásra fölvetett tanulók közösen viselik. Nevelői felügyeletről a reáliskola tanárkara gondoskodik.

Ezen javadalomról az 1879/80. isk. évre csak a reáliskola I—VI. osztályába lépő oly szegénysorsu tanulók folyamodhatnak, a kinek isk. bizonyítványuk elégséges, erkölcsi magokviseleté pedig jó; folyamodhatnak továbbá az előkészítő osztályba a népiskolákból jövő szegénysorsu tanu-lók is, hogyha az év elején felvételi vizsgálatot kiállanak. A folyamodványok „az udvarhelymegyei és udvarhelyvárosi reáliskolai bizottsághoz” inté-zendő, mely az isk. igazgatóság ajánlatát szerint eszközli a főlvetelket. A folyamodványokhoz ok-vetetlenül hozzá mellékelendő a szülő vagyoni ál-lapotának kimutatása is. Oly folyamodók, a kik netalán jobb vagyoni állapotuknál fogva teljes in-gyeneséget nem vehetnének igénybe, főlvetethet-nek ugyan, de csak 5 o. 6. frt évi díjért. A folya-modványok f. évi aug. hó elejéig a fennirt bizott-sághoz benyújtandók.

A kik lakásra főlvetetnek, hogy helyöket megkaphassák, szeptemberhő elsőjén jelentkezni kötelesek az együttlakásra közelitül felügyelő tanárnál, Molnár Károly urnál, az együttlakás helyiségben.

Megjegyzések. Az együttlakással együt-tkezés (ekspó) ismeretes rendszere van kapcsolat-ban, melyben 10—12 legszegényebb tanuló in-gyen nyér részt; ezek a világítás és más közös apró költségek fizetésé alól is fölmentetnek. — Ezért viszont kötelesek lesznek a közös ebédeket behozni, valamint a lakásokbókat a szükséges vízzel ellátni. A lakásokbókat napi tisztántartását szoros felügyelet mellett az összes lakók kötelezetten eszközlik vagy eszközöltetik. A tisztaság fenntar-tása a lakásokbókon kívül (udvaron, lépcsőn stb.) részben az ingyenes együttélőknek, részben köte-lességök, részben azok költségére fog eszközölteti-ni, a kik netalán az együttélők részében részesek lenni egyáltalában nem akarnak, s a kik ezért helyök elfoglaláskor egyenként 1 frt 50 krt fizetnek le a felügyelő tanárnál.

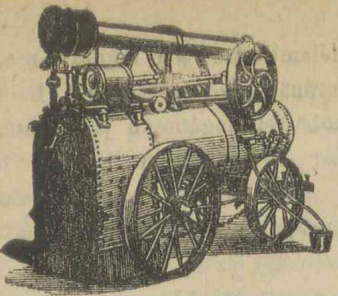
15 o. 6. frt díjért az előkészítő vagy a hat

alsó osztályba lépő bármely jó magaviseletű ta-nuló főlvetethetik — kívánat folytán — az együtt-lakásra, kivétel nélkül ugyanazon jogok és kötele-ségek mellett, mint a szegénysorsuak. Ezeknek is a fennirt bizottsághoz kell julushava végéig be-jelenteniök kívánságukat.

Sz.-Udvarhelyt, 1879. június havában.

Dr. Török Albert, s. k.

alispán, a reáliskolai bizottság elnöke.

(242)

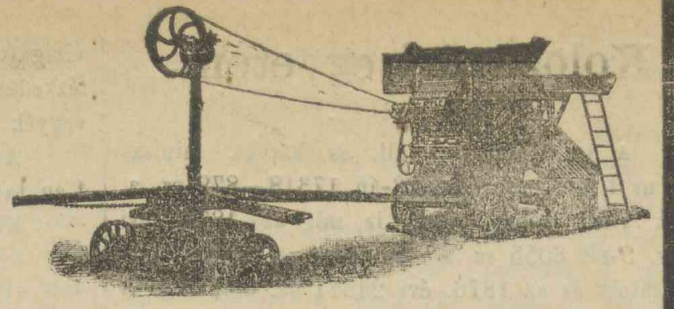
FEHÉR MIKLÓS

angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépek raktára

Budapest:

üllői-út, 25 sz. „Közelek.”

(3-6)

Bécsben:

III. Pragerstrasse 13 sz.
Hotel Hungaria.

Ajánlja a t. cz. gazdaközönségnek **R. HORNSBY & SONS** világhírű gőzmotorgépeit belső a szekrényben levő gőzhengerrel és azoknak kitűnő felülmúlhatlan gőzeséplőgépeit: Továbbá gazdaközönségnek nagyválasztékú kül- és belföldi gyártmányu, alacsony fekvő, ugyisint magas oszlopos rendszerű álló, vagy szállító kerekre szerelt, szilárd alkotású és könnyű járású járgány oséplő-gépeit.

Nem külföldben a legjobb **HOFER-féle** szállítható 2—4 ló erejű igen könnyű járatu, legújabb tisztító és szákoló szerkezetű járgány oséplőgépeit, szabadalmazott leeresztő készülékkel.

Czészertü kézi oséplőgépeit szalmazóval, vagy a nélkül.

VASÁLLVÁNYU oséplőgépeit a legújabb osavár-járgánnyal, mely felette nagy egyszerűségénél fogva, különösen oly gazdáknek ajánlatik, kik gépekkel még eddig nem bántak.

Arjegyzékek kívánatra díjmentesen megküldetnek.

Sz. 666. 1879.

(269)

(2-3)

Árlejtési hirdetmény.

A parajdi m. k. sóbánya hivatalnál a gépegy-fogatbérlete kapcsolatos más fuvarbeli szolgáltatásokkal, 1880-dik év január 1-től, 1882 december 31-ig terjedő időre, **1879. augusztus 24-kén délelőtti 10 órákor**, a parajdi m. k. sóbánya hivatali irodájában tartandó árlejtés útján fog a legkevesebbet vállalkozónak kiadatni.

Kikiáltási ár mostani 1 frt 37 kr. met. mázsa díj. — Minden árlejtő köteles 100 frt bánatpénzt az árlejtés előtt befizetni, mely a vállalkozónak maradón kívül, az árlejtés után mindenkinek visszaadatik.

Írásbeli ajánlatok 50 kros bélyeggel és a 100 frt. bánatpénzzel el látva és bepecsételve, e czim alatt

„ajánlat a parajdi gépegy-fogat bérlethez”

az árlejtést megelőző utolsó nap **délutáni 5 óráig** elfogadtatnak. Árlejtési és bérleti pontozatok szokott hivatalos órákban, a parajdi m. k. sóbánya hivatali irodájában megtekinthetők.

Magy. kir. sóbánya hivatal Parajdon, 1879. július 3-kán.

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászon-raktára

KOLOZSVÁRT

(bel-középuteza, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagy kereskedők és gyárosokkai egyenes összeköttetésénnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legjutányosabb áron valódi árakkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiflon, creton és madapolan szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.

Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madapolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 70 krtól, 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyabjű alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindenemű szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kizelők 4 réttől legjobb chiflon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendőik szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 7 frtig.

Valódi len fehér-zsebkendőik 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 rrtig. (387—8) (79—*)

Női-ingek len és pamut vászonból, sima himzett vagy redős, 1 fttől, 5 frtig.

Női hálós ruhák, 1 fttől, 5 frtig, fűzőtök len és chiflon vászonból 40 krtól 80-ig.

Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól, 7 frtig.

Női piquet ruhák, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny neszek, gyapjú és pamut takarók, paplanok, madracok mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű **esőernyők**, 1 frt 40-től 15 frtig.

Fehér és színes **harisnyák**, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 frt 50-ig.

Legújabb **nyakkendőik**, posztó, szarvasbőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat, legjutányosabb árban.

Fehér és színes-asztalnemű, mindenféle len és pamut

vászon szín-tartó creton, oxford és madapolán,

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiflon, creton és madapolan **fehér ingszövetek** 80, 155 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig.

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.

Len és chiflon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és ezernék, ujjon szűlőttek részére fűzőtök, téklük és takarók sat.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt felhírneműket pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza papír szeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget vissza szolgálok, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

Sárga Kristóf.

Chiococa-liqueur.

(75) (Liquor Chiococae fortificans), (12-25)
az újkor legbiztosabb és legjobb szere különösen a **férfi** gyökere és gyors élesztésére és szilárdítására,

kedvesség és fűszeres édes íze névse felülmúlja a legfinomabb és legemesebb liqueur-eket, nem csak gyomorerosítót, az emésztést elősegítő, étvágyat gerjesztő, hanem kitűnőnek bizonyult orvosiital is mindenre névse, a ki

testgyengeségben szenved,

az alót ismök élesztésére és erősítésére, az idegek és rugerejök friss működésre való élesztésére. Meglepő kollektív módon lelkesítő, élénkítő és buzdító hatásában. Ezer meg ezer közönség ezen hasonlíthatatlan élet-gyógyitalnak elsőbbségi visszanyerését, a mire névse előkelőktől számtalan elismerő és hálátat áll szolgáltatva, a melyek azonban (mellőlomból) soha sem adnak közre. Ára egy eredeti palacknak rőpíratlalt egytt 3 forint. Öngy 20 krajczár.

Fő-szállítótelep: **Chiodi D. C. gyógyszer-tára a „Védangyalhoz”**
Bécs, Währing, H. Rengasse 26 (a h. minden írásbeli megrendelés intézendő).
Főkelel: **Budapest: Török József** gyógyszerésznél.

Megjelent és Kolozsvárt

csakis

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében

kapható:

közigazdasági és közmívelődési állapota.

A székely mívelődési és közigazdasági egy-
let által 1000 frt. pályadíjjal jutalmazott
munka.

Irtá

Kozma Ferencz

a székely-keresztúri állami tanítóképezde
igazgatója.

KIADJA

a székely mívelődési és köz-
gazdasági egylet.

Ára 2 frt.

A magyar gyógyszerkönyv kommentárja.
GYÓGYSZERTANI KÉZIKÖNYV.

Irtá **BALOGH KÁLMÁN** orvostudor és tanár.

Számos fametszetű ábrával.

Két vastag kötet ára 12 frt.

Angolvászonkötésben 13 forint.

Műszaki mechanika.

Irtá **Dr. RITTER ÁGOST.** Fordította **MAURER MÓR** 750 fametszettel.

Ára 10 forint.

Részvét — könyvek, különféle temetési alkalmakra.

Irtá **OLASZ LAJOS.** Két füzet **ára 2 frt.**

A föld és népei

föld- és népismei kézikönyv.

HELLWALD FRIGYES és egyéb írók nyomán kidolgozta

Dr. TOLDY LÁSZLÓ.

Ez irodalmunkban páratlanul álló ilyen tárgyú, s egyaránt jeles és díszes mű, mely részint melléklet gyanánt adott, részint a szöveg közé nyomott képekkel, tehát gazdagon illusztrálva jelenik meg, **három — körül-belől 45 — 50 füzetből álló — kötetben fog kiadni.**

Egy füzet ára 30 kr.

Megrendelések egyenesen **Stein János** könyv- és zeneműkereskedésébe Kolozsvárra intézendők.

Megjelent és Kolozsvárt

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében kapható:

A VERESHAJU. Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban.

Irtá **Lukácsy Sándor** **ára 50 kr.**

KOKÓ. Énekes bőhozat 5 felvonásban. Irták **Clairville, Gran-**

g és Delacour **ára 50 kr.**

LAKÁS és BUTORZAT a XVI. és XVII. században. Irtá **báró Radvánszky Béla** **ára 40 kr.**

AZ ÚJ ERŐTÖRVÉNY **ára 50 kr.**

KÖLTEMÉNYEK. Irtá **Csáktornyai Lajos** **áral 11 50.**

A TISZA SZABÁLYOZÁS és a SZEGEDI VÁL-
SÁG. Irtá **Herrich Károly**, miniszteri tanácsos, **ára 75 kr.**

Egy teljes Petőfi 2 frtért!

Kapható **Kolozsvárt csakis**

Stein János könyv- és zeneműkereskedésében

2 frt 10 krmak postautalvánnyal való be-
küldésnél bérmentve.

Kapható Kolozsvárt

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében

1 forintért.

Gyöpre Magyar!
Válogatott java kortes-adomák és dalok
Vasvillának összehangja

Gyöpre Magyar!
Kiad. Kortes

Előjébe csordít

Némés Mokány Bertók.

Upre no, éldes hazám!

Itt az gyűjtemény — ahun éred, ott az java- és ovass belülle magadba annyit, hogy új erő dagassza a mellyedet meg az mócsingjaidat.

Kapható Kolozsvárt

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében

1 forintért.

Vidékre 1 frt 10 kr. beküldése mellett bérmentesen.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése **Kolozsvárt.**

PETŐFI összes költeményeinek
előfizetőihez!

E napokban vették t. cz. előfizetőink **PETŐFI összes köl-**
teményeinek 34-dik füzetét melylyel művünk immár befejezve van. Most már annak bekötése vállván szükségessé, van szerecsénk e célra dús aranyozással izletesen készített, vörös, zöld, kék vagy barna színű

DISZTÁBLÁKAT

ajánlani, melyek **2 forintjával** nálunk folyvást kaphatók.

Egy ily kötet tábla megszerzése által, melybe

PETŐFI összes költeményeinek

valamennyi füzetét Hancz György m. k. egyetemi könyvkötő cseké-
díjért bele kötheti, t. előfizetőink oly diszkötetet szerezhetnek maguk-
mely mindig méltán az első helyet foglalandja el.

E disztáblák átvételénél minden t. cz. előfizetőnknek, a mű ér-
méhez képest csinosan kiállított

disz czimlapot ingyen adunk.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése
Kolozsvárt.